

]+[

www.e-e-e.gr

ΠΗΓΗ: <http://users.otenet.gr/~aper/t2t.htm>

Θουκυδίδου

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Η

[7.1.1] Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφυρίου· καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς πῶ ἀποτετελισμένοι αἱ Συρακούσαι εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾶ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἴμέραν πρῶτον πλεύσαντες καὶ αὐτούς τε ἐκείνους καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες,

[7.1.2] οὓς ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσιν. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς Ἰμέρας πλεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν οὐπω παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὅμως πυνθανόμενος αὐτοὺς ἐν Λακροῖς εἶναι ἀπέστειλεν. φθάσαντες δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην περαιουῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ, καὶ

[7.1.3] σχόντες Ῥηγίῳ καὶ Μεσσήνῃ ἀφικνουῦνται ἐς Ἴμέραν. ἐκεῖ δὲ ὄντες τοὺς τε Ἰμεραίους ἔπεισαν συμπολεμεῖν καὶ αὐτοὺς τε ἔπεισθαι καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις ὅσοι μὴ εἶχον ὅπλα παρασχεῖν (τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν Ἰμέρα), καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἀπαντᾶν παν-

[7.1.4] στρατιᾶ ἔς τι χωρίον. πέμψειν δὲ τινα αὐτοῖς ὑπέσχοντο στρατιὰν οὐ πολλὴν καὶ οἱ Γελῶοι καὶ τῶν Σικελῶν τινές, οἱ πολὺ προθυμότερον προσχωρεῖν ἐτοιμοὶ ἦσαν τοῦ τε Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν βασιλευῶν τινῶν καὶ ὧν οὐκ ἀδύνατος τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν, καὶ τοῦ Γυλίππου ἐκ Λακεδαιμόνος προθύμως δοκοῦντος ἦκειν.

[7.1.5] καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὀπλισμένους ἑπτακοσίους μάλιστα, Ἰμεραίους δὲ ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους καὶ ἰππέας ἑκατὸν καὶ Σελινουντίων τέ τινας ψιλοὺς καὶ ἰππέας καὶ Γελῶων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει

[7.2.1] πρὸς τὰς Συρακούσας· οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ταῖς τε ἄλλαις ναυσὶν ὡς εἶχον τάχους ἐβοήθουν καὶ Γογγύλος, εἷς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μιᾶ νηὶ τελευταῖος ὀρμηθεὶς πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλίππου, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν διεκώλυσέ τε καὶ παρεθάρσυνε, λέγων ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι καὶ Γύλιππος ὁ

[7.2.2] Κλεανδριδίου Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων ἄρχων. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἐπερρώσθησάν τε καὶ τῷ Γυλίππῳ εὐθύς

[7.2.3] ὄντα ἠσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ Ἴέτας τότε τι τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἐλὼν καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην ἀφικνεῖται ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβάς κατὰ τὸν Εὐρύηλον,

[7.2.4] ἤπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακοσίων ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο τοῦ καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἀπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχὺ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν (τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν), τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν Τρωγίλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἂ καὶ ἡμίεργα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελείπτο. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συράκουσαι ἦλθον κινδύνου.

[7.3.1] Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν Συρακοσίων σφίσις ἐπιόντων ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ πρῶτον, παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ θέμενος τὰ ὄπλα ἐγγὺς κήρυκα προσπέμπει αὐτοῖς λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας πέντε ἡμερῶν λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἐτοιμὸς εἶναι

[7.3.2] σπένδεσθαι. οἱ δ' ἐν ὀλιγωρίᾳ τε ἐποιοῦντο καὶ οὐδὲν ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευά-

[7.3.3] ζοντο ἀλλήλοις ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γυλίππος ὄρων τοὺς Συρακοσίους ταρασσομένους καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσομένους, ἐπανήγε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπήγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἠσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτῶν τεῖχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ Γυλίππος οὐ προσιόντας αὐτούς, ἀπήγαγε τὴν στρατιάν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενίτιν καλου-

[7.3.4] μένην, καὶ αὐτοῦ ἠύλισαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέταξε πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε, μέρος δὲ τι πέμψας πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἰρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ πάντας ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις [7.3.5] τὸ χωρίον. καὶ τριῆρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι.

[7.4.1] Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι διὰ τῶν Ἐπιπολῶν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ * ἐγκάρσιον τεῖχος ἀπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο

[7.4.2] κωλύσαι, μηκέτι οἰοί τε ὧσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀνεβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσση τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γυλίππος (ἦν γὰρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τεύχους ἀσθενές) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιάν ἐπήγει

[7.4.3] πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἔτυχον γὰρ ἔξω ἀυλιζόμενοι) ὡς ἦσθοντο, ἀντεπήσαν· ὁ δὲ γνοὺς κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον αὐτοῖ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσαν, τοὺς δὲ ἄλλους ζυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τεῖχος ἤδη διέταξαν, ἤπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν.

[7.4.4] Τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τευχίσαι· ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἤπερ προύχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ εἰ τευχισθεῖη,

ὄρων αὐτῷ ἐφαίνετο ἢ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι·
 δι' ἐλάσσοнос γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακοσίων
 ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος
 τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἣν τι ναυτικῶ κινῶνται. προσ-
 εἶχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὄρων τὰ
 ἐκ τῆς γῆς σφίσιν ἤδη, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν, ἀνελπιστότερα
 [7.4.5] ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιάν καὶ τὰς ναῦς ἐξετείχισε
 τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ τε σκευὴ τὰ πλεῖστα ἔκειτο
 καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμαι καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες.
 [7.4.6] ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἦκιστα τότε πρῶτον κάκωσις
 ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν,
 καὶ ἐπὶ φρυγανισμόν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ
 τῶν ἰππέων τῶν Συρακοσίων κρατούντων τῆς γῆς διεφθεί-
 ροντο· τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἰππέων τοῖς Συρακοσίοις διὰ
 τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσοντες ἐξίοιεν, ἐπὶ
 [7.4.7] τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπείῳ πολίχνῃ ἔτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ
 καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλευούσας ὁ Νικίας·
 καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περὶ
 τε Λοκροὺς καὶ Ρήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας
 ναυλοχεῖν αὐτάς.
 [7.5.1] Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν
 τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὐς οἱ Ἀθηναῖοι προπαρε-
 βάλλοντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασεν ἐξάγων αἰεὶ πρὸ τοῦ
 τειχίσματος τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμαχούς· καὶ οἱ
 [7.5.2] Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε τῷ Γυλίππῳ
 καιρὸς εἶναι, ἤρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι
 ἐμάχοντο μετὰ τῶν τειχισμάτων, ἢ τῆς ἵππου τῶν Συρα-
 [7.5.3] κοσίων οὐδεμία χρῆσις ἦν. καὶ νικηθέντων τῶν Συρακοσίων
 καὶ τῶν ξυμμαχῶν καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων καὶ
 τῶν Ἀθηναίων τροπαίων στησάντων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας
 τὸ στράτευμα οὐκ ἔφη τὸ ἀμάρτημα ἐκείνων, ἀλλ' ἑαυτοῦ
 γενέσθαι· τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφελίαν
 τῇ τάξει ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας ἀφελέσθαι· νῦν
 [7.5.4] οὖν αὐθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς
 ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἔξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ
 οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον εἰ μὴ ἀξιόσουσι Πελοποννήσιοί τε
 ὄντες καὶ Δωριῆς Ἴώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων
 [7.6.1] ἀνθρώπων κρατήσαντες ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ
 μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὐθις ἐπῆγεν αὐτοὺς. ὁ δὲ
 Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες, καὶ εἰ ἐκείνοι μὴ ἐθέλοιεν
 μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν παροι-
 κοδομούμενον τὸ τεῖχος (ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρεληλύθει
 τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τεῖχους τελευτὴν ἢ ἐκείνων τειχίσις,
 καί, εἰ προέλθοι, ταῦτόν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς νικᾶν τε μαχομένοις
 διὰ παντὸς καὶ μηδὲ μάχεσθαι), ἀντεπήσαν οὖν τοῖς Συρα-
 [7.6.2] κοσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος τοὺς μὲν ὀπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν
 μᾶλλον ἢ πρότερον προαγαγὼν ξυνέμισγεν αὐτοῖς, τοὺς δ'
 ἰππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων
 κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ἢ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι
 [7.6.3] ἔληγον. καὶ προσβαλόντες οἱ ἰππῆς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ
 κέρα τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι'

αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων
[7.6.4] κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν
παροικοδομήσαντες καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκο-
δομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν,
ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναί, εἰ καὶ κρατοῖεν,
μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι.

[7.7.1] Μετὰ δὲ τοῦτο αἶ τε τῶν Κορινθίων νῆες καὶ Ἀμπρακιωτῶν
καὶ Λευκαδίων ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα, λαθοῦσαι

τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακὴν (ἦρχε δ' αὐτῶν Ἐρασινίδης
Κορίνθιος), καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακοσίοις

[7.7.2] μέχρι * τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν
ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ὤχετο, καὶ ναυτικὴν καὶ
πεζὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος εἴ τις
ἢ μὴ πρόθυμος ἦν ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφειστήκει τοῦ πολέμου.

[7.7.3] πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακε-
δαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι
περαιωθῆ τροπῶ ᾧ ἂν ἐν ὀλκάσιν ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως ὅπως

[7.7.4] ἂν προχωρῆ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἱ
τε Συρακόσιοι ναυτικὸν ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρῶντο ὡς καὶ
τούτῳ ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τᾶλλα πολὺ ἐπέρρωντο.

[7.8.1] Ὁ δὲ Νικίας αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν
ἐπιδιδοῦσαν τὴν τε τῶν πολεμίων ἰσχὴν καὶ τὴν σφετέραν
ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις
μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ
τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καί, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἢ

[7.8.2] σφᾶς μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελοῦσιν,
οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι
ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ μνήμης ἔλλιπεῖς
γιγνόμενοι ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ
ὄντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολήν, νομίζων οὕτως ἂν
μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην μὴδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν
μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλευσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας.

[7.8.3] καὶ οἱ μὲν ὥχοντο φέροντες, οὓς ἀπέστειλε, τὰ γράμματα
καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν· ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον
διὰ φυλακῆς μᾶλλον ἤδη ἔχων ἢ δι' ἔκουσίων κινδύνων
ἐπεμέλετο.

[7.9.1] Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι καὶ Εὐετίων στρατηγὸς
Ἀθηναίων μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θραξί

πολλοῖς τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἶλεν, ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περι-
[7.9.1.4] κομίσας τριῆρεις ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει ὀρμώμενος ἐξ
Ἰμεραίου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

[7.10.1] Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἦκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ
παρὰ τοῦ Νικίου ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἴρητο αὐτοῖς εἶπον,
καὶ εἴ τις τι ἐπηρώτα ἀπεκρίνοντο, καὶ τὴν ἐπιστολήν ἀπ-
έδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς ὁ τῆς πόλεως παρελθὼν ἀνέγνω
τοῖς Ἀθηναίοις δηλοῦσαν τοιάδε.

[7.11.1] Ἐὰ μὲν πρότερον πρᾶχθέντα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις
πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἦσσαν μαθόντας

[7.11.2] ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλευσασθαι. κρατησάντων γὰρ ἡμῶν
μάχαις ταῖς πλέοσι Συρακοσίου ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν καὶ τὰ
τείχη οἰκοδομησάμενων ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμὲν, ἦλθε Γύλιππος

Λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχων ἔκ τε Πελοποννήσου καὶ ἀπὸ
 τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὢν. καὶ μάχη τῇ μὲν πρώτη
 νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ' ὑστεραία ἵππευσί τε πολλοῖς καὶ
 [7.11.3] ἀκοντισταῖς βιασθέντες ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τεῖχη. νῦν οὖν
 ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
 ἐναντίων ἡσυχάζομεν (οὐδὲ γὰρ ξυμπάση τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ'
 ἂν χρῆσασθαι ἀπανηλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος
 τι τοῦ ὀπλιτικοῦ)· οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἀπλοῦν,
 ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἦν μὴ τις τὸ παρα-
 [7.11.4] τεῖχισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἔλη. ξυμβέβηκέ
 τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους αὐτούς μᾶλλον, ὅσα γε
 κατὰ γῆν, τοῦτο πάσχειν· οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ
 τοὺς ἵππεας ἐξερχόμεθα.

[7.12.1] Ἐπετόμφασι δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην
 στρατιάν, καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται,
 τὰς μὲν καὶ πείσων ξυμπολεμείν ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀπὸ
 δὲ τῶν καὶ στρατιὰν ἔτι πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευήν, ἦν
 [7.12.2] δύνηται, ἄξων. διανοοῦνται γὰρ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τῷ
 τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ
 [7.12.3] θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξη εἶναι ὅτι καὶ
 κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν, ὅπερ κάκεῖνοι
 πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι
 καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δὲ αἱ τε νῆες διά-
 βροχοὶ τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι, καὶ τὰ πληρώ-
 [7.12.4] ματα ἐφθάρται. τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας
 διαψύξαι διὰ τὸ ἀντιπάλους τῷ πλήθει καὶ ἔτι πλείους τὰς
 τῶν πολεμίων οὔσας αἰεὶ προσδοκίαν παρέχειν ὡς ἐπιπλεύ-
 [7.12.5] σονται. φανεραὶ δ' εἰσὶν ἀναπειρώμεναι, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις
 ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία·

[7.13.1] οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἄλλοις. ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας
 νεῶν μόλις τοῦτο ὑπῆρχε καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις ὥσπερ
 νῦν πάσαις φυλάσσειν· εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ
 τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἔξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων
 [7.13.2] πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ πληρώματα
 διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν
 [τῶν] μὲν διὰ φρυγανισμόν καὶ ἀρπαγὴν καὶ ὑδρείαν μακρὰν
 ὑπὸ τῶν ἵππέων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς
 ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι, καὶ οἱ ξένοι οἱ μὲν
 ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες εὐθύς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν,
 οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες καὶ οἰόμενοι
 χρηματιεῖσθαι μᾶλλον ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην
 ναυτικὸν τε δὴ καὶ τᾶλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα
 ὀρῶσιν, οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ
 ὡς ἕκαστοι δύνανται (πολλὴ δ' ἡ Σικελία), εἰσὶ δ' οἱ καὶ
 αὐτοὶ ἐμπορευόμενοι ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβᾶσαι ὑπὲρ
 σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ
 [7.14.1] ἀφήρηται. ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ
 πληρώματος καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμώντες τε ναῦν
 [7.14.2] καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον
 τό τε μὴ οἷόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλύσαι τῷ στρατηγῷ
 (χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι) καὶ ὅτι οὐδ' ὀπόθεν

ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὁ τοῖς πολεμίοις πολλὰ-
χόθεν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν τά τε
ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι· αἱ γὰρ νῦν οὔσαι πόλεις
[7.14.3] ζύμμαχοι ἀδύνατοι Νάξος καὶ Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται
ἐν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς
Ἰταλίας, ὀρῶντα ἐν ᾧ τ' ἐσμὲν καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων,
πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπεπολεμήσεται αὐτοῖς ἀμαχεῖ
ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν [ὁ πόλεμος].

[7.14.4] 'Τούτων ἐγὼ ἠδῶ μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν,
οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς εἰδόμενα τὰ ἐνθάδε
βουλευσασθαι. καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν,
βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον,

ἦν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὁμοῖον ἐκβῆ, ἀσφαλέστερον ἡγη-
[7.15.1] σάμην τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι. καὶ νῦν ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν

τὸ πρῶτον καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ
μεμπτῶν γεγεννημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε· ἐπειδὴ δὲ
Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη
στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλευέσθε ἤδη ὡς τῶν γ'
ἐνθάδε μὴδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους
μεταπέμπειν δέον ἢ ἄλλην στρατιάν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν
καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα, ἐμοὶ δὲ
διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παρα-

[7.15.2] μένειν. ἀξιώ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν· καὶ γὰρ ὅτ'
ἐρρώμην πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὐ' ἐποίησα. ὅτι δὲ
μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθύς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράσσετε,
ὡς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου ποριουμένων,
τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ', ἦν μὴ
προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ
πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται.'

[7.16.1] Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου, οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν
τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν ἕτεροι ξυνάρχοντες αἰρεθέντες
ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο Μένανδρον
καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροῖη,
στρατιάν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν καὶ ναυτικὴν καὶ

[7.16.2] πεζὴν Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου καὶ τῶν ζυμμάχων. καὶ
ξυνάρχοντας αὐτῷ εἶλοντο Δημοσθένη τε τὸν Ἀλκισθένους
καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους. καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα
εὐθύς περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν
Σικελίαν μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι <καὶ ἑκατὸν> τάλαντα
ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ ὅτι ἤξει βοήθεια καὶ

[7.17.1] ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται· ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρε-
σκευάζετο τὸν ἔκπλουν ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος, στρατιάν

τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ζυμμάχους καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ
[7.17.2] ναῦς καὶ ὀπλίτας ἐτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν

Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν
μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν

[7.17.3] περαιούσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς αὐτοῖς οἱ πρέσβεις ἤκον
καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἠγγελλον, νομίσαντες οὐκ
ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι,
πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωντο, καὶ ἐν ὀλκάσι παρεσκευάζοντο

αὐτοὶ τε ἀποστελοῦντες ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶ αὐτῶ τρόπῳ [7.17.4] πέμψοντες· ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσι ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσῃσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακῇ, καὶ τὰς ὀλκάδας αὐτῶν ἦσσαν οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύειν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριήρων τὴν φυλακῇ ποιούμενοι.

[7.18.1] Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προϋδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυρθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῆ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν

[7.18.2] πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρὸς τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους ἔσεσθαι, καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς· ἐν γὰρ τῶ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι τε ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνηθείαις ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἦν δίκας ἐθέλωσι δίδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων. καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς ἐγένετο.

[7.18.3] ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐξ Ἄργους ὀρμώμενοι Ἐπιδάουρον τέ τι καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδήωσαν καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐληστεύοντο, καὶ ὁσάκις περὶ του διαφοραὶ γένοιτο τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν, τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα, ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὐθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν [7.18.4] πόλεμον. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους καὶ τᾶλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν, καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὀλκάσιν ἐπικουρίαν αὐτοὶ τε ἐπόριζον καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῶ πολέμῳ ἐτελεύτα τῶδε ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

[7.19.1] Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἤρος εὐθύς ἀρχομένου πρώτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον· ἡγεῖτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς.

καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδῖον ἐδήωσαν, ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ [7.19.2] ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν, παραπλήσιον δὲ καὶ οὐ πολλῶ πλέον καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῶ πεδίῳ

καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ὠκοδομεῖτο [7.19.3] τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον, οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν

χρόνον ταῖς ὀλκάσι τοὺς ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, Λακεδαιμόνιοι μὲν τῶν τε Εἰλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους καὶ τῶν νεοδαμῶδων, ξυναμφοτέρων ἐς ἑξακοσίους ὀπλίτας, καὶ Ἐκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα, Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους ὀπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων Θηβαῖοι καὶ Ἡγή-
[7.19.4] σανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοι ὀρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς ἐς τὸ πέλαγος ἀφῆκαν· μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῶ ὕστερον πεντακοσίους ὀπλίτας, τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορίνθιον προστάξαντες ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὀπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε
[7.19.5] Σαργεύς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθρώρουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕωςπερ αὐτοῖς οὗτοι οἱ ὀπλίται ταῖς ὀλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὐπερ ἔνεκα καὶ τὸ πρῶτον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὀλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν.

[7.20.1] Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἅμα τῆς Δεκελείας τῷ τειχισμῷ καὶ τοῦ ἦρος εὐθύς ἀρχομένου περὶ τε Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα ἔστειλαν καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα, ᾧ εἶρητο καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων [τε] ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς,
[7.20.2] καὶ τὸν Δημοσθένη ἐς τὴν Σικελίαν, ὥσπερ ἔμελλον, ἀπέστελλον ἑξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων καὶ πέντε Χίαις, ὀπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίους καὶ χιλίους, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἑκασταχόθεν οἶόν τ' ἦν πλείστοις χρῆσασθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἴ ποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἶρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα
[7.20.3] ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικὴν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἐς τὴν Αἴγινα προσπλεύσας τοῦ στρατεύματός τε εἴ τι ὑπελέλειπτο περιέμενε καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργεῖους παραλαβεῖν.

[7.21.1] Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ ἦρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε στρατιὰν ὄσσην ἑκασταχόθεν πλείστην
[7.21.2] ἐδύνατο. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακοσίους ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας καὶ ναυμαχίας ἀπὸπειραν λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον
[7.21.3] τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσεσθαι. ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἐρμοκράτης οὐχ ἠκιστα, τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρῆσαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων οὐδ' ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδ' αἰδίον τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ' ἠπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακοσίων ὄντας καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτικούς γενέσθαι. καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς, οἴους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους ἂν [αὐτοῖς] φαίνεσθαι· ᾧ γὰρ ἐκείνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προύχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες καταφοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις

[7.21.4] ὑποσχεῖν. καὶ Συρακοσίους εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκῆτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι πλέον τι διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιγενησομένους ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ τὴν Συρακοσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. ἰέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πείραν τοῦ ναυτικοῦ καὶ μὴ ἀποκνεῖν.

[7.21.5] Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, τοῦ τε Γυλίππου καὶ Ἑρμοκράτους καὶ εἰ τοῦ ἄλλου πειθόντων, ὥρμητό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν

[7.22.1] καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν· ὁ δὲ Γύλιππος ἐπειδὴ παρεσκευάσατο τὸ ναυτικόν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν, αἱ δὲ τριῆρεις τῶν Συρακοσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνήματος πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον, αἱ δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, [καὶ] περιέπλεον βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμεῖξαι καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται.

[7.22.2] οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἐξήκοντα ναῦς ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν Συρακοσίων τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεύσας.

καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντείχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολὺ, οἱ μὲν βιάσασθαι βουλό-

[7.23.1] μενοι τὸν ἔσπλουν, οἱ δὲ κωλύειν. ἐν τούτῳ δ' ὁ Γύλιππος τῶν ἐν τῷ Πλημμυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπι-

καταβάντων καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἔω αἰφνιδίως τοῖς τείχεσι, καὶ αἰρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο,

[7.23.1.6] οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὡς εἶδον τὸ μέγιστον

[7.23.2] ῥαδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἀλόντος χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὀλκάδα τινὰ κατέφυγον,

ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο· τῶν γὰρ Συρακοσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ ὑπὸ τριήρους μιᾶς καὶ εὖ πλεούσης ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἤλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾶον

[7.23.3] παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακοσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας παρέδοσαν

τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις· ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν καὶ ὑφ'

[7.23.4] ὧν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἔνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακοσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν οὐς ἐζώγησαν· τῶν

δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν Συρακοσίων καὶ τροπαῖον ἐν τῷ νησιδίῳ στήσαντες τῷ πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

[7.24.1] Οἱ δὲ Συρακόσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπρά-

γεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τεῖχη εἶχον, καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον ληφθέντοιν κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευά-

[7.24.2] σαντες ἐφρούρου. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἀλώσει ἀπέθανον καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοί, καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξύμπαντα ἐάλω' ὥσπερ γὰρ ταμειῶ χρωμένων τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σίτος ἐνήν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηράρχων, ἐπεὶ καὶ ἰστία τεσσαράκοντα τριήρων καὶ τᾶλλα σκευὴ ἐγκατελήφθη καὶ τριήρεις

[7.24.3] ἀνελκυσμέναι τρεῖς. μέγιστόν τε καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις· οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων (οἱ γὰρ Συρακόσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες ἐκάλυον, καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο αἱ ἐσκομιδαί), ἔς τε τᾶλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.

[7.25.1] Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρακόσιοι καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακόσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μὲν ἐς Πελοπόννησον ᾤχετο, πρέσβεις ἄγουσα οἵπερ τά τε σφέτερα φράσουσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρυνούσι γίνεσθαι· αἱ δ' ἑνδεκα νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυνθανόμεναι πλοῖα τοῖς

[7.25.2] Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἐτοῖμα ἦν.

[7.25.3] ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, καὶ ὄρμουσῶν αὐτῶν κατέπλευσε μία τῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγουσα

[7.25.4] Θεσπιῶν ὀπλίτας· καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς παρέπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἐδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς Συρακούσας.

[7.25.5] Ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ λιμένι, οὗς οἱ Συρακόσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσσει, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὄρμοιεν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάβτοιεν ἐμβάλλοντες.

[7.25.6] προσαγαγόντες γὰρ ναῦν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαν καὶ παραφράγματα, ἐκ τῶν ἀκάτων ὄνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἐβαλλον· οἱ δ' ἐκ τῆς ὀλκάδος ἀντέβαλλον, καὶ τέλος τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνείλον οἱ Ἀθηναῖοι.

[7.25.7] χαλεπωτάτη δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος· ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὗς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν, ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προΐδῶν τις ὥσπερ περὶ ἔρμα περιβάλλῃ τὴν ναῦν. ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ δυόμενοι ἐξέπριον μισθοῦ. ὅμως δ' αὐθις οἱ Συρακόσιοι

[7.25.8] ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων ἐμχανῶντο καὶ ἀκροβολισμοῖς καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο.

[7.25.9] Ἐπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακόσιοι Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγέλλοντας τὴν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἦσηθηεῖν, τά τε ἄλλα [αὖ] δηλώσοντας ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ

καὶ ἀξιῶσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ,
ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλη στρατιᾶ
καί, ἣν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθεύραντες τὸ παρὸν
στράτευμα αὐτῶν, διαπεπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ
Σικελίᾳ ταῦτα ἔπρασσον.

[7.26.1] Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῶ τὸ στράτευμα ὃ
ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς Αἰγίνης
καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον τῷ τε Χαρικλεῖ καὶ
ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει, καὶ παρα-
λαβόντες τῶν Ἀργείων ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλεον ἐς τὴν

[7.26.2] Λακωνικήν· καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς
ἐδήωσαν, ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς
Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς
ἔστιν ἃ ἐδήωσαν καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδες τι χωρίον, ἵνα δὴ
οἱ τε Εἰλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι καὶ
ἅμα λησται ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἀρπαγὴν ποιῶνται.

[7.26.3] καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εὐθύς ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον
παρέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων
παραλαβὼν τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται·
ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε καὶ
καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον
ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.

[7.27.1] Ἀφίκοντο δὲ καὶ Θρακῶν τῶν μαχαιοφόρων τοῦ Διακοῦ
γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ
τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν

[7.27.2] ξυμπλεῖν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς ὕστεροι ἦκον, διεννοοῦντο
αὐτοὺς πάλιν ὅθεν ἦλθον ἐς Θράκην ἀποπέμπειν. τὸ γὰρ
ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς πολυτελές
ἐφαίνετο· δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν.

[7.27.3] ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς
στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς
ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ
ἐπωκείτο, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν τοῖς πρῶτον
χρημάτων τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ ἐκάκωσε τὰ πρά-

[7.27.4] γματα. πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ ἐσβολαὶ
τὸν ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκώλυον· τότε δὲ
ξυνεχῶς ἐπικαθημένων, καὶ ὅτε μὲν καὶ πλεόνων ἐπιόντων,
ὅτε δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεούσης τε τὴν
χώραν καὶ ληστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ
τῶν Λακεδαιμονίων Ἄγιδος, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον

[7.27.5] ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο. τῆς τε γὰρ
χώρας ἀπάσης ἐστέρηντο, καὶ ἀνδραπόδων πλέον ἢ δύο
μυριάδες ἠττομολήκεσαν, καὶ τούτων τὸ πολὺ μέρος χειρο-
τέχναι, πρόβατά τε πάντα ἀπωλώλει καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε,
ὄσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἰπέων πρὸς τε τὴν Δεκέλειαν
καταδρομὰς ποιουμένων καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων,
οἱ μὲν ἀπεχωλοῦντο ἐν γῇ ἀποκρότῳ τε καὶ ξυνεχῶς ταλαι-

[7.28.1] παροῦντες, οἱ δ' ἐτιτρώσκοντο. ἢ τε τῶν ἐπιτηδείων παρα-
κομιδῇ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ κατὰ γῆν
διὰ τῆς Δεκελείας θάσσωσιν οὔσα, περὶ Σούνιον κατὰ θάλασσαν
πολυτελής ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο

[7.28.2] ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη. πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ξύμπαντες πλήν τῶν ἰππέων,

οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις † ποιούμενοι †, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ [7.28.3] θέρους καὶ χειμῶνος ἐταλαιπωροῦντο. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπίεζεν ὅτι δύο πολέμους ἅμα εἶχον, καὶ ἐς φιλονικίαν

καθέστασαν τοιαύτην ἣν πρὶν γενέσθαι ἠπίστησεν ἂν τις ἀκούσας. τὸ γὰρ αὐτοὺς πολιορκουμένους ἐπιτειχισμῶ ὑπὸ Πελοποννησίων μὴδ' ὡς ἀποστῆναι ἐκ Σικελίας, ἀλλ' ἐκεῖ Συρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκεῖν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσω αὐτὴν γε καθ' αὐτὴν τῆς τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἑλλησι τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτόν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν οὐδεὶς πλείω χρόνον ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτούς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν, ὥστε ἔτι ἑπτακαίδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν ἤδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετραχω-

μένοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω προσανείλοντο τοῦ πρότερον [7.28.4] ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' ἃ καὶ τότε ὑπὸ τε τῆς Δεκελείας πολλὰ βλαπτύσης καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασιν. καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θάλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι. αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶ μείζους καθέστασαν, ὅσῳ καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν· αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

[7.29.1] Τοὺς οὖν Θρᾶκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσει αὐτοὺς Διειτρέφει, καὶ εἰπόντες ἅμα ἐν τῷ παράπλῳ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου)

[7.29.2] καὶ τοὺς πολεμίους, ἦν τι δύνηται, ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. ὁ δὲ ἐς τε τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς καὶ ἀρπαγὴν τινα ἐποίησατο διὰ τάχους καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἐσπέρας διέπλευσε τὸν Εὐριπον καὶ ἀποβιβάσας ἐς τὴν

[7.29.3] Βοιωτίαν ἤγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νύκτα λαθῶν πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ἠύλισατο (ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἑκκαίδεκα μάλιστα σταδίου), ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο οὐσὴ οὐ μεγάλη, καὶ αἰρεῖ ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσῶν καὶ ἀπροσδοκῆτοις μὴ ἂν ποτέ τινος σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντας ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος καὶ ἔστιν ἢ καὶ πεπτωκότος, τοῦ δὲ βραχέος ᾠκοδομημένου, καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεωγμένων.

[7.29.4] ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾶκες ἐς τὴν Μυκαλησσὸν τὰς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἐξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν· τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρακῶν ὁμοῖα τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ,

[7.29.5] ἐν ᾧ ἂν θαρσῆση, φονικώτατόν ἐστιν. καὶ τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη καὶ ἰδέα πᾶσα καθειστήκει ὀλέθρου, καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παιδῶν, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι

καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κατέκοψαν πάντας·
καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάση οὐδεμιᾶς ἦσσαν μᾶλλον ἑτέρας
[7.30.1] ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν αὐτὴ καὶ δεινὴ. οἱ δὲ Θηβαῖοι αἰσθό-
μενοι ἐβοήθουν, καὶ καταλαβόντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς
Θραῖκας οὐ πολὺ τὴν τε λείαν ἀφείλοντο καὶ αὐτοὺς φοβή-
σαντες καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὐριπτον καὶ τὴν θάλασσαν,
[7.30.2] οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα ἄῃ γαγεν ὥρμει. καὶ ἀποκτείνουσιν
αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους οὔτε ἐπισταμένους νεῖν
τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὡς ἐώρων τὰ ἐν τῇ γῆ, ὀρμισάντων
ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα, ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει
οὐκ ἀτόπως οἱ Θραῖκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἵππικόν, ὅπερ
πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντές τε καὶ ξυστρεφόμενοι ἐν
ἐπιχωρίῳ τάξει τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, καὶ ὀλίγοι αὐτῶν
ἐν τούτῳ διεφθάρησαν. μέρος δὲ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ
δι' ἀρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν
Θρακῶν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων
[7.30.3] ἀπέθανον. διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων
οἱ ξυνεβοήθησαν ἐς εἴκοσι μάλιστα ἵππέας τε καὶ ὀπλίτας
ὁμοῦ καὶ Θηβαίων τῶν βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν· τῶν δὲ
Μυκαλησίων μέρος τι ἀπανηλώθη. τὰ μὲν κατὰ τὴν
Μυκαλησσὸν πάθει χρησαμένην οὐδενὸς ὡς ἐπὶ μεγέθει
τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἦσσαν ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ τοιαῦτα
ξυνέβη.
[7.31.1] Ὁ δὲ Δημοσθένης τότε ἀποπλέων ἐπὶ τῆς Κερκύρας μετὰ
τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὀλκάδα ὀρμοῦσαν ἐν Φειᾷ
τῇ Ἠλείων εὐρῶν, ἐν ἣ οἱ Κορινθιοὶ ὀπλίται ἐς τὴν Σικελίαν
ἔμελλον περαιουῖσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ' ἄνδρες
[7.31.2] ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ
τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφα-
ληνίαν ὀπλίτας τε παρέλαβε καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν
Μεσσηνίων μετεπέμψατο καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἠπειρον τῆς
Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλύζιαν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ
[7.31.3] εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ ἐκ τῆς
Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων
τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι
πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὧν τὸ Πλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρα-
[7.31.4] κοσίων ἐάλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐτούς, ὃς
ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες
τῶν Κορινθίων αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι οὔτε καταλύουσι τὸν
πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσιν· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν
αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς
[7.31.5] ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ
μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων
τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ξυμπέμπουσι
πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς
τὸν ξύλλογον ἠτοιμάζοντο, Εὐρυμέδων μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν
πλεύσας καὶ πέντε καὶ δέκα τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς
καὶ ὀπλίτας καταλεγόμενος (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένης
ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ἠρέθη), Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν
περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς
ξυναγείρων.

[7.32.1] Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν τοῦ Πλημμυρίου ἄλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις ἐπειδὴ ἔπεισάν τε καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατόν, ὁ Νικίας προπυθόμενος πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν διόδον ἔχοντας καὶ σφίσι ξυμμάχους, Κεντόριπὰς τε καὶ Ἀλικυαίους καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφρήσωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσωσι διελθεῖν· ἄλλη γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν· Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν.

[7.32.2] πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν οἱ Σικελοί, καθάπερ ἐδέοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνέδραν τινὰ τριχῆ ποιησάμενοι, ἀφυλάκτοις τε καὶ ἐξαιφνης ἐπιγενόμενοι διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα καὶ τοὺς πρέσβεις πλὴν ἑνὸς τοῦ Κορινθίου πάντας· οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ

[7.33.1] χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας, καὶ περὶ τὰς αὐτὰς

[7.33.1.2] ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὀπλίται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῶι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους καὶ ἰππέας διακοσίους.

[7.33.2] σχεδὸν γὰρ τι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία πλὴν Ἀκραγαντίνων (οὔτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν), οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν Συρακοσίων οἱ πρότερον περιορώμενοι ξυστάντες ἐβόηθουν.

[7.33.3] Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, ὡς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὔσης ἔκ τε τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν

[7.33.4] ξυμπάση τῇ στρατιᾷ τὸν Ἴόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν· καὶ ὀρμηθέντες αὐτόθεν κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοιράδας νήσους Ἰαπυγίας, καὶ ἀκοντιστὰς τέ τινας τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τῷ Ἄρτα, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς δυνάστης ὧν παρέσχετο αὐτοῖς, ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν

[7.33.5] ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας, καὶ τοὺς Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστὰς τε

ξυμπέμπειν τριακοσίους καὶ τριήρεις δύο καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν, καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ

[7.33.6] στάσει τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπτωκότας· καὶ βουλόμενοι τὴν στρατιάν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες εἴ τις ὑπελέλειπτο ἐξετάσαι, καὶ τοὺς Θουρίους πείσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα καί, ἐπειδήπερ ἐν τούτῳ τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ καὶ ἔπρασσον ταῦτα.

[7.34.1] Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ ἐν ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσίν, οἵπερ τῶν ὀλκάδων ἕνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθρώρουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν νεῶν, ὀρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ.

[7.34.2] καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μηνσοειδοῦς ὄντος ἐφ' ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν πεζὸς ἐκατέρωθεν προσβεβηθηκῶς τῶν τε Κορινθίων καὶ

τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἐπὶ ταῖς προανεχούσαις ἄκραις παρε-
τέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξύ εἶχον ἐμφάρξασαι ἤρχε δὲ
[7.34.3] τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς
Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισίν (ἤρχε δὲ αὐτῶν
[7.34.4] Δίφιλος) ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν
πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ
καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐναυ-
[7.34.5] μάχουν. καὶ χρόνον ἀντείχον πολὺν ἀλλήλοις. καὶ τῶν
μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δ' Ἀθηναίων
κατέδου μὲν οὐδεμία ἀπλῶς, ἑπτὰ δὲ τινες ἄπλοι ἐγένοντο
ἀντίπρωροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναρραγεῖσαι τὰς παρεξαιρεσίας
ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας τὰς
[7.34.6] ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν καὶ
ὡς αὐτοὺς ἐκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ τῶν ναυαγίων
κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διὰ τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν
αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων οὐκέτι
ἐπαναγωγὴν, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ δίωξις οὐδεμία
ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἐάλωσαν· οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι
καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῆ ναυμαχοῦντες ῥαδίως διεσῶ-
[7.34.7] ζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδου ναῦς. ἀποπλευ-
σάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν Ναύπακτον οἱ Κορίνθιοι
εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν
ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν καὶ νομίσαντες αὐτοὶ οὐχ
ἡσῶσθαι δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν· οἱ τε γὰρ Κορίνθιοι
ἠγήσαντο κρατεῖν εἰ μὴ καὶ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἱ τ' Ἀθηναῖοι
[7.34.8] ἐνόμιζον ἡσῶσθαι ὅτι οὐ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ
τῶν Πελοποννησίων καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος οἱ Ἀθηναῖοι
ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες,
ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι
σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα.

[7.35.1] Ὅ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν
αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὀπλί-
ταις, τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν
ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα
ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἤγον διὰ τῆς
[7.35.2] Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὑλίᾳ ποταμῷ
καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιάται προσπέμψαντες εἶπον οὐκ ἂν
σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν
ιέναι, ἐπικαταβάντες ἠῦλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ
τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὑλίου· καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ
ἀπήντων. τῇ δ' ὑστεραία ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον,
ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ
Πέτρῳ τῆς Ῥηγίνης.

[7.36.1] Οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν
ἐπίπλου ἀϋθὶς ταῖς ναυσὶν ἀποπειροῦσθαι ἐβούλοντο καὶ
τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἦνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πρὶν
[7.36.2] ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρεσκευά-
σαντο δὲ τὸ τε ἄλλο ναυτικὸν ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας
τι πλεον ἐνείδον σχήσοντες, καὶ τὰς πρῶρας τῶν νεῶν
ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς
ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρῶραις παχείας, καὶ ἀντηρίδας

ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὡς ἐπὶ ἕξ πήχεις
 ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ᾠπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς
 τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρόωραθεν ἐναυ-
 [7.36.3] μάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὰς τῶν Ἀθη-
 ναίων ναῦς οὐχ ὁμοίως ἀντινεναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ
 τὰ πρόωραθεν ἐχούσας διὰ τὸ μὴ ἀντιπρόωρις μᾶλλον αὐτοὺς
 ἢ ἐκ περιίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν,
 καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ
 πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντιπρόωρις
 γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναρρήξουσιν τὰ πρόωραθεν αὐτοῖς,
 στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παίοντες
 [7.36.4] τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν
 στενοχωρίᾳ οὔτε περιίπλου οὔτε διέκπλου, ᾠπερ τῆς
 τέχνης μάλιστα ἐπίστευον· αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατόν τὸ
 μὲν οὐ δώσειν διεκπλεῖν, τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν
 [7.36.5] ὥστε μὴ περιπλεῖν. τῇ τε πρότερον ἀμαθία τῶν κυβερνη-
 τῶν δοκούση εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν
 αὐτοὶ χρῆσασθαι· πλείστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν· τὴν γὰρ
 ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε
 ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ'
 αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ
 [7.36.6] κρατήσειν, καὶ ξυμφερομένους αὐτούς, ἦν πη βιάζονται, ἐς
 ὀλίγον τε καὶ πάντα ἐς τὸ αὐτό, προσπίπτοντας ἀλλήλοις
 ταράξεσθαι (ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους
 ἐν ἀπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα
 τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακοσίοις)·
 περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν ἐχόντων τὴν
 ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνή-
 σεσθαι αὐτούς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημμυρίου πολεμίου τε
 αὐτοῖς ἐσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ
 λιμένος.
 [7.37.1] Τοιαῦτα οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε
 καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες καὶ ἅμα τεθαροσηκότες μᾶλλον
 ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ
 [7.37.2] ἅμα καὶ ταῖς ναυσὶν. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον
 [7.37.2.2] τὸν ἐκ τῆς πόλεως Γύλιππος προεξαγαγὼν προσῆγε τῷ
 τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ
 ἑώρα· καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου, οἳ τε ὀπλιταὶ ὅσοι ἐκεῖ
 ἦσαν καὶ οἱ ἵππης καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακοσίων ἐκ
 τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῆγει τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο
 [7.37.3] εὐθὺς ἐπεξέπλεον τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων. καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειρά-
 σειν, ὀρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυ-
 βοῦντο, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς
 προσιούσιν ἀντιπαρετάσσοντο, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ
 Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἵππεας τε
 πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξῆσαν, ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς
 ἐπλήρουν καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, καὶ ἐπειδὴ
 πλήρεις ἦσαν, ἀντανῆγον πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦς·
 [7.38.1] καὶ τῶν Συρακοσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα. τῆς δὲ
 ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες καὶ ἀνακρουόμενοι καὶ

πειράσαντες ἀλλήλων καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακόσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπήλθεν.

[7.38.2] Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν Συρακόσιοι ἠσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν τοὺς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴ τις τι ἐπεπονήκει, καὶ ὀλκάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κληστοῦ ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπεπήγει.

[7.38.3] διαλειπούσας δὲ τὰς ὀλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως, εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις ἀσφαλῆς καὶ πάλιν καθ' ἠσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

[7.39.1] Τῇ δ' ὕστεραία οἱ Συρακόσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωίτερον, τῇ δ' ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ

[7.39.2] προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς ναυσὶ τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων, πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυρρίχου Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακοσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα, πάντας ἐκεῖσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοῖς ἐκβιάσαντες τοὺς ναύτας εὐθύς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιήσωνται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθη-

[7.40.1] μερὸν ἀπροσδοκῆτοις τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσιν. καὶ οἱ μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη, καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐξαίφνης πρῦμναν κρουσάμενοι πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν καὶ εὐθύς ἐκβάντες αὐτοῦ

[7.40.2] ἄριστον ἐποιοῦντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες αὐτοὺς ὡς ἠσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἠσυχίαν ἐκβάντες τὰ τε ἄλλα διεπράσσοντο καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἰόμενοι ἂν

[7.40.3] ναυμαχήσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακόσιοι πληρώσαντες τὰς ναῦς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ δὲ διὰ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο.

[7.40.4] καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα,

[7.40.5] καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακόσιοι δεξάμενοι καὶ ταῖς [τε] ναυσὶν ἀντιπρόροις

χρώμενοι, ὥσπερ διενόηθησαν, τῶν ἐμβόλων τῇ παρασκευῇ ἀνερογγύσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξιρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω

οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακοσίων καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν καὶ ἔς τὰ πλάγια παραπλέοντες καὶ ἔξ αὐτῶν ἔς τοὺς

[7.41.1] ναύτας ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακόσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὀλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο

[7.41.2] ἔς τὸν ἑαυτῶν ὄρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὀλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὀλκάδων δελφिनοφόροι ἠρμέναι

[7.41.3] ἐκώλυν. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακοσίων ἐπαιρόμεναι τῇ νίκη προσέμειξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ

[7.41.4] ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἔάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακόσιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς ἀνδρας τε τοὺς μὲν πολλοὺς ζωγρήσαντες, τοὺς δὲ ἀποκτείναντες ἀπεχώρησαν, καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι.

[7.42.1] Καὶ οἱ μὲν ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα παρεσκευάζοντο αὐθις, ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν παραγίγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς καὶ ὀπίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ζυμμάχων, ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἑλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν

[7.42.2] ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακοσίοις καὶ ζυμμάχοις κατάπληξιν ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὔτε διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἦσσαν στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπεληλυθότα τὴν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων ὡς ἐκ κακῶν ῥώμη

[7.42.3] τις ἐγεγένητο. ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα καὶ νομίσας οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν (ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ' ἐν Κατάνῃ διεχειμάζεν, ὑπερώφθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾶ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος, ἦν οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακόσιοι, εἰ ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπέκειτο· ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἦσους ὄντες καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥστε μηδ' εἰ μετέπεμψαν ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν), ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γινώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ παρόντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρουσίᾳ

[7.42.4] τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακοσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν ὄν καί, εἰ κρατήσῃ τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως καὶ αὐθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥαδίως ἂν αὐτὸ ληφθῆν (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς

[7.42.5] οὐδένα), ἠπειγέτο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ, καὶ οἱ ξυνομωτάτην ἠγεῖτο διαπολέμῃσιν· ἡ γὰρ κατορθώσας ἕξειν Συρακούσας, ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν καὶ οὐ τρίψεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους καὶ τὴν ζύμπασαν πόλιν.

[7.42.6] Πρώτον μὲν οὖν τὴν τε γῆν ἐξελεθόντες τῶν Συρακοσίων ἔτεμον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἄνακτον, καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν ὥσπερ τὸ πρῶτον, τῷ τε πεζῷ καὶ ταῖς ναυσὶν (οὐδὲ γὰρ καθ' ἕτερα οἱ Συρακόσιοι ἀντεπεξῆσαν ὅτι μὴ [7.43.1] τοῖς ἵππεῦσι καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπείου)· ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ [7.43.1.3] παρατειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῶ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ μηχαναὶ καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῆ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἔδοκει διατρίβειν, ἀλλὰ πείσας τὸν τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει, τὴν [7.43.2] ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἔδοκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας, παραγγείλας δὲ πέντε ἡμερῶν σιτία καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε καὶ ὅσα ἔδει, ἦν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου καὶ Εὐρυμέδων καὶ Μένανδρος ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς, Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο. [7.43.3] καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἦπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τὸ πρῶτον ἀνέβη, λανθάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν Συρακοσίων, καὶ προσβάντες τὸ τεῖχος οὗ ἦν αὐτόθι τῶν Συρακοσίων αἰροῦσι καὶ ἄνδρας τῶν [7.43.4] φυλάκων ἀποκτείνουσιν. οἱ δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθύς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία ἐν προτειχίσμασιν, ἐν μὲν τῶν Συρακοσίων, ἐν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἐν δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακοσίων, οἱ καὶ πρῶτοι κατὰ [7.43.5] τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθύς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθύς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρουσίᾳ ὀρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης τὸ παρατειχίσμα τῶν Συρακοσίων οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων ἤρουν τε καὶ τὰς ἐπάλξεις [7.43.6] ἀπέσυρον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων, καὶ ἀδοκίμου τοῦ τολμήματος σφίσις ἐν νυκτὶ γενομένου προσέβαλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι καὶ βια- [7.43.7] σθέντες ὑπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη ὡς κεκρατηκότων καὶ βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡς τάχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου αὐθις ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν. [7.44.1] Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἦν οὐδὲ πυθέσθαι ῥάδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἐτέρων ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόλις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἡ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν γε τῷδε τῷ πολέμῳ

[7.44.2] ἐγένετο, πῶς ἂν τις σαφῶς τι ἦδει; ἦν μὲν γὰρ σελήνη λαμπρά, ἐώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους ὡς ἐν σελήνῃ εἰκὸς τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾶν, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι. ὀπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενο-

[7.44.3] χωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνικῶντο, οἱ δ' ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσηστοι ἐχώρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς τὸ μὲν ἄρτι ἀνεβέβηκει, τὸ δ' ἔτι προσανῆει, ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο πρὸς ὅτι χρή χωρῆσαι. ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάντα καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς

[7.44.4] βοῆς διαγνῶναι. οἱ τε γὰρ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ὡς κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε κραυγῇ οὐκ ὀλίγη χρώμενοι, ἀδύνατον ὄν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῷ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο· οἱ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ πᾶν τὸ ἐξ ἐναντίας, καὶ εἰ φίλιον εἶη τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον, καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνηθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῷ γνωρίσει σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρείχον ἅμα πάντες ἐρωτῶντες καὶ τοῖς πολεμίοις σαφὲς αὐτὸ κατέστη-

[7.44.5] σαν· τὸ δ' ἐκεῖνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἦσσαν ἀγνοεῖσθαι, ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιεν τισὶ κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτοὺς ἅτε ἐκεῖνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ

[7.44.6] ἀποκρίνοιτο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψε καὶ ὁ παιανισμός· ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὦν ἀπορίαν παρείχεν. οἱ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιανίσειαν, φόβον παρείχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἱ τε πολέμιοι

[7.44.7] ὁμοίως. ὥστε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ

[7.44.8] καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες μόλις ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι κατὰ τε τῶν κρημνῶν [οἱ] πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς ἀπώλλυντο, στενῆς οὐσῆς τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὀμαλὸν οἱ σφζόμενοι ἄνωθεν καταβαίεν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν ἐμπειρία μᾶλλον τῆς χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον, οἱ δὲ ὕστερον ἦκοντες εἰσὶν οἱ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὐς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἰππῆς τῶν Συρακοσίων περιελάσαντες διέφθειραν.

[7.45.1] Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν Συρακόσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, ἐπὶ τε ταῖς Ἐπιπολαῖς ἢ ἢ πρόσβασις καὶ κατὰ τὸ χωρίον ἢ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτον ἀντέστησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκ-

[7.45.2] ροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἄλλεσθαι ψιλοὶ [ἄνευ τῶν ἀσπίδων] οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν.

[7.46.1] Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακόσιοι ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκῆτῳ εὐπραγία πάλιν αὐτὰν ἀναρρωσθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐς

μὲν Ἀκράγαντα στασιάζοντα πέντε καὶ δέκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ὄχετο αὐθις, ἄξων στρατιάν ἔτι, ὡς ἐν ἐλπίδι ὦν καὶ τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων αἰρήσειν βίαι, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη.

[7.47.1] Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύοντο πρὸς τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀρρωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἐώρων οὐ κατορθοῦντες καὶ τοὺς στρατιώτας

[7.47.2] ἀχθομένους τῇ μονῇ· νόσω τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφοτέρα, τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ἡ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἐλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν, τὰ τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα

[7.47.3] αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν, ἀλλ' ἄπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολάς διεκινδύνευσεν, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, ἀπιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ δια-

τρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἶόν τε περαιοῦσθαι καὶ τοῦ [7.47.4] στρατεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον ἔφη εἶναι πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι ἢ Συρακοσίους, οὐς οὐκέτι ῥάδιον εἶναι χειρώσασθαι· οὐδ' αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι.

[7.48.1] Καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίνωσκεν· ὁ δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πόνηρα σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι, οὐδ' ἐμφανῶς σφᾶς ψηφίζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίνεσθαι· λαθεῖν γὰρ [7.48.2] ἂν, ὅποτε βούλοιντο, τοῦτο ποιοῦντες πολλῶ ἤσσον. τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ' ὧν ἐπὶ πλέον ἢ οἱ ἄλλοι ἠσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερῶσι προσκαθήμενοι· χρημάτων γὰρ ἀπορία αὐτοὺς ἐκτροχῶσειν, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ ἦν γὰρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτὸν καὶ οὐκ εἶα [7.48.3] ἀπανίστασθαι. ἂ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ' ἀμφοτέρα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχε, τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὖ γὰρ εἰδέναι ὅτι Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαι τε περὶ σφῶν [αὐτῶν] καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ὀρῶντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνῶσεσθαι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς [7.48.4] πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς καὶ τοὺς πλείους ἔφη, οἱ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους τὰναντία βοήσεσθαι ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπρόδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὐκ οὖν βούλεσθαι αὐτὸς γε ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις ἐπ' αἰσχροῦ τε αἰτίᾳ καὶ ἀδίκῳ ὑπ' Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, [7.48.5] εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τὰ τε Συρακοσίων

ἔφη ὁμῶς ἔτι ἦσσω τῶν σφετέρων εἶναι· καὶ χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφούντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν· δισχίλιά τε γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκένας καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν, ἦν τε καὶ ὅτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθηρεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον ἢ δι' [7.48.6] ἀνάγκης ὥσπερ τὰ σφέτερα ὄντα. τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους καὶ μὴ χρήμασιν, ὧν πολὺ κρείσσους εἰσί, νικηθέντας ἀπιέναι.

[7.49.1] Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι πολὺ τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶ μᾶλλον

[7.49.2] ἢ πρότερον ἐθάρσησε κρατήσειν. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὅπως οὖν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιάν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοῦ, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐκείνους βλάψουσι, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλον ἐστί, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ἣ τὰ τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ βραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὀρμώμενοί τε

[7.49.3] καὶ καταίροντες ἔξουσιν. τό τε ζύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι

τάχιστα ἤδη ἐξανίστασθαι καὶ μὴ μέλλειν. καὶ ὁ Εὐρυμέδων [7.49.4] αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο καὶ ἅμα ὑπόνοια μὴ τι καὶ πλέον εἰδῶς ὁ Νικίας ἰσχυρίζεται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

[7.50.1] Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρήσαν ἐς τὰς Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἀμαρτῶν τοῦ Ἀκράγαντος (ἐν Γέλα γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἢ τοῖς Συρακοσίοις στάσις [ἐς] φιλία ἐξεπεπτώκει)· ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιάν πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἦρος ἐν ταῖς ὀλκάσιν ὀπλίτας ἀποστα-

[7.50.2] λέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινούντα. ἀπενεχθέντες γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόντων Κυρηναίων τριῆρεις δύο καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκούμενοι ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν

Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν περ Σικελία ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιω-

[7.50.3] θέντες ἀφίκοντο ἐς Σελινούντα. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρω ἀϋθις τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ὀρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον

χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἐνηντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερώς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἐδύναντο ἀδηλότατα ἐκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημῆνη.

[7.50.4] καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν ἢ σελήνη ἐκλείπει· ἐτύγχανε γὰρ πασσέληνος οὔσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γὰρ τι καὶ ἄγαν θειασμῶ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη πρὶν, ὡς οἱ μάντιες ἐξηγοῦντο, τρεῖς ἐννέα ἡμέρας μείναι, ὅπως ἂν πρότερον κινήθῃ. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἢ μονὴ ἐγγένητο.

[7.51.1] Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῶ μᾶλλον ἐπηρμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνώκων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ μήτε τῷ πεζῶ (οὐ γὰρ ἂν τὸν ἐκπλουν ἐπιβουλεύσαι), καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποιῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμῆν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι συμφέρει

[7.51.2] ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῶν ἰππέων κατὰ τινὰς πύλας ἀπολαμβάνουσι τε τῶν ὀπλιτῶν τινὰς καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι καὶ τῶν ὀπλιτῶν οὐ πολλούς.

[7.52.1] Καὶ ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακοσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν οὔσαις ἕξ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ τῷ πεζῶ ἅμα πρὸς τὰ τεῖχη ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἕξ καὶ ὀγδοή-

[7.52.2] κοντα καὶ προσμείξαντες ἐναυμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενον περικλήσασθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων καὶ ἐπεξάγοντα τῷ πλῶ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικήσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι κάκεινον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῶ τοῦ λιμένος καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ἤδη ναῦς τῶν Ἀθηναίων κατεδιώκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.

[7.53.1] Ὁ δὲ Γύλιππος ὄρων τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθεῖρειν τοὺς ἐκβαίνοντας καὶ τὰς ναῦς ῥᾶον τοὺς Συρακοσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς φιλίας οὔσης, παρεβόηθει ἐπὶ τὴν χηλὴν μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς.

[7.53.2] καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ (οὔτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις ταύτῃ) ὄρωντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσι καὶ ἐσβάλλουσιν

[7.53.3] ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ

πλέονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακοσίων
καὶ ξυμμάχων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες καὶ δείσαντες
περὶ ταῖς ναυσὶν ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ
νικήσαντες ἐπεδίωξαν καὶ ὀπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν
καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον
κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακόσιοι
καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας
[7.53.4] ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐμπρῆσαι βουλόμενοι
ὀλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δαδὸς γεμίσαντες (ἦν γὰρ
ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὖριος) ἀφείσαν [τὴν ναῦν] πῦρ
ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν
ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα καὶ παύσαντες
τὴν τε φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα
[7.54.1] τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο Συρακόσιοι
μὲν τῆς τε ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν καὶ τῆς ἄνω τῆς
πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὀπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς
ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἤς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς
ἐποίησαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην καὶ ἤς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ
στρατοπέδῳ.

[7.55.1] Γεγεννημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακοσίοις λαμπρᾶς ἤδη
καὶ τοῦ ναυτικοῦ (πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ
Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ
ἀθυμίας ἦσαν καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ

[7.55.2] μείζων ἔτι τῆς στρατείας ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ ταύταις
μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε,
ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις,
οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτ' ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ
διάφορον αὐτοῖς, ὧ̄ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῶ
κρείσσονος, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τὰ τε πρὸ αὐτῶν
ἠπόρουν, καὶ ἐπειδὴ γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὁ οὐκ

[7.56.1] ἄν ᾤοντο, πολλῶ δὴ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸν τε
λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διεννοοῦντο
κλήσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιντο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ

[7.56.2] Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοῖ σωθῆναι
μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους
κωλύσουσι, νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπὸ τε τῶν παρόντων πολὺ
σφῶν καθυπέριερα τὰ πράγματα εἶναι καί, εἰ δύναιντο
κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσι ἐς τοὺς Ἑλληνας τὸ ἀγώνισμα
φανεῖσθαι· τοὺς τε γὰρ ἄλλους Ἑλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν
ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι (οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν
ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπ-
ενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν), καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν
αἴτιοι εἶναι ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα

[7.56.3] πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατὰ τε
ταῦτα καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὐτὸ μόνον,
ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσι, ἡγεμόνες τε
γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τὴν
σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε καὶ τοῦ

[7.56.4] ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ

ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνηλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.

[7.57.1] Τοσοῖδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ' ὡς ἑκάστοις τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον ἢ ἀνάγκη

[7.57.2] ἔσχεν. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριᾶς Συρακοσίου ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἴμβριοι καὶ Αἰγινῆται, οἱ τότε Αἰγίναν εἶχον, καὶ ἔτι Ἑστιαῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίαϊαν οἰκοῦντες

[7.57.3] ἄποικοι ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μισθοφόροι

[7.57.4] ξυνεστράτευσον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν Ἑρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύστιοι ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι, ἐκ δ' Ἴωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χίοι. τούτων Χίοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυνέσποντο. καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων πλήν Καρυστίων (οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύορες), ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκη ὅμως Ἴωνές γε ἐπὶ Δωριᾶς ἠκολούθουν.

[7.57.5] πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἰνιοὶ ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς <τοῖς> μετὰ Συρακοσίων κατ' ἀνάγκη ἐμάχοντο, Πλαταῖς δὲ καταντικρῶ Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς

[7.57.6] μόνον εἰκότως κατὰ τὸ ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθήριοι Δωριῆς ἀμφοτέρω, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κυθήριοι ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετ' Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δὲ Ἀργεῖοι γένος Συρακοσίου μὲν Δωριεῦσι, Γελώσι δὲ καὶ ἀποίκους ἐαυτῶν οὔσι μετὰ Συρακοσίων στρατευομένοις

[7.57.7] ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλλῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο· Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς, ἀλλὰ καὶ Κορινθιοὶ σαφῶς ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκη μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων

[7.57.8] οὐχ ἦσσαν εἶποντο. καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ νῦν καλούμενοι ἐκ Ναυπάκτου καὶ ἐκ Πύλου τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὔσι κατὰ ξυμφορὰν

[7.57.9] ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἐκούσιος μᾶλλον ἢ στρατεία ἐγίνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας ὠφελίας Δωριῆς ἐπὶ Δωριᾶς μετὰ Ἀθηναίων Ἴωνων ἠκολούθουν, Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι ἐπὶ τοὺς αἰεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἰέναι εἰωθότες καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν ἦσσαν διὰ κέρδος ἠγούμενοι πολεμίους, Κρητες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες· ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ

τὴν Γέλαν Ῥοδίους ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκους,
[7.57.10] ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἐκόντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ
Ἀκαρνάνων τινὲς ἄμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους
φιλία καὶ Ἀθηναίων εὐνοία ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν.
[7.57.11] καὶ οἶδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὀριζόμενοι Ἰταλιωτῶν δὲ
Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιω-
τικῶν καιρῶν κατειλημμένοι ξυνεστράτευον, καὶ Σικελιωτῶν
Νάξιοι καὶ Καταναῖοι, βαρβάρων δὲ Ἐγεσταῖοί τε, οἵπερ
ἐπηγάγοντο, καὶ Σικελῶν τὸ πλέον, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας
Τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες
μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον.
[7.58.1] Συρακοσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὄμοροι
ὄντες καὶ Γελῶι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς, ἔπειτα Ἀκραγαντί-
[7.58.1.3] ῶν ἡσυχάζοντων ἐν τῷ ἐπ' ἐκεῖνα ἰδρυμένοι Σελινούντιοι.
[7.58.2] καὶ οἶδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον
νεμόμενοι, Ἴμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον
μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ ἐξ
[7.58.3] αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν
Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριῆς τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυν-
εμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι ὅσοι μὴ ἀφέστασαν
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακε-
δαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμῶδεις
δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἰλωτας [δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες
ἐλεύθερον ἤδη εἶναι], Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι
παραγενόμενοι καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ
ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀπο-
σταλέντες καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες, καὶ τῶν
[7.58.4] ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας
τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέ-
σχοντο ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ ὀπλίται
πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ἄφθονος
ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὐθις ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους
Συρακόσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως
[7.59.1] καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων
ἐπικουραὶ τοσαῖδε ξυνελέγησαν, καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφο-
τέρους παρήσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.
[7.59.2] Οἱ δ' οὖν Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν
καλὸν ἀγώνισμα σφίσις εἶναι ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς
ναυμαχίας ἐλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων
τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καθ' ἕτερα αὐτούς, μήτε διὰ θαλάσσης
[7.59.3] μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκληρον οὖν τὸν τε λιμένα εὐθύς
τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτῶ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι
πλαγίαις καὶ πλοίοις καὶ ἀκάτοις ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίζοντες,
καὶ τᾶλλα, ἣν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι,
[7.60.1] παρεσκευάζοντο, καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν. τοῖς
δὲ Ἀθηναίοις τὴν τε ἀπόκλησιν ὀρώσι καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν
[7.60.2] αὐτῶν αἰσθημένοι βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἱ
τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν
τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον
(προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι ἀπέϊπον μὴ
ἐπάγειν) οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἔξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν,

ἐβουλευσαντο τὰ μὲν τεῖχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δ' αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι ὅσον οἶόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενοῦσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς ἀπάσας, ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλωότεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἦν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἦν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν ἢ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου [7.60.3] ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ φιλίου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν· ἕκ τε γὰρ τῶν ἄνω τευχῶν ὑποκατέβησαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὀπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας [7.60.4] μετέχων ἐπιτηδεῖος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἰ πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν· τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον, καὶ τᾶλλα ὡς οἶόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε [7.60.5] καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἐτοίμα ἦν, ὀρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδεῶν σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε.

[7.61.1] Ἄνδρες στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγῶν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται περὶ τε σωτηρίας καὶ πατριδος ἐκάστοις οὐχ ἦσσαν ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἔστι τῷ [7.61.2] τὴν ὑπάρχουσαν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ τοῖς πρῶτοις ἀγῶσι σφαλέντες ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρατευόμενοι αἰεὶ, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στήναι καὶ ὡς ἀναμαχοῦμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε.

[7.62.1] Ἄ δὲ ἀρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστροφμάτων παρασκευῆν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ [7.62.2] τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἠτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται καὶ ὄχλος, ᾧ ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένη ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχία πρόσφορα ἔσται. [7.62.3] ἠῦρηται δ' ἡμῖν ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγήσαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾧπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί, αἱ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεώς, ἦν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ [7.62.4] ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσμεθα ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μῆτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι

μήτ' ἐκείνους ἔαν ὠφέλιμον φαίνεται, ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχη, πολεμίας οὐσης.

[7.63.1] Ὦν χρηὶ μεμνημένους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτήν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεῶς μὴ πρότερον ἀξιούν ἀπολύεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου κατα-

[7.63.2] στρώματος ὀπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὀπλίταις οὐχ ἦσσαν τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσω τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο ὑπάρχει δ' ἡμῖν ἔτι νῦν γε τὰ

[7.63.3] πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι μὴ ἐκπεπλήχθαι τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν, τὴν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας καὶ τὰς ναῦς πλείους, ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμείσθαι ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ἡμῶν τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελείσθαι ἐς τε τὸ φοβερόν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ

[7.63.4] μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλέον μετείχετε. ὥστε κοινωνοὶ μόνου ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες δικαίως [ἂν] αὐτήν νῦν μὴ καταπροδίδετε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστήναι οὐδεὶς ἕως ἡκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτούς, καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετ' ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἢ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἐτέρας εὐτυχούσης

[7.64.1] ῥώμης. τοὺς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὔτε ὀπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε, εἴ τε ξυμβήσεται τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τοὺς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθύς ἐπ' ἐκείνα πλεωσομένους καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους ἐσομένους τοὺς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἳ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθύς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ ἴστε οἷα γνώμη ἐπήλθετε, οἳ δὲ ἐκεῖ ὑπὸ Λακε-

[7.64.2] δαιμονίοις. ὥστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες καρτερήσατε, εἴπερ ποτέ, καὶ ἐνθυμείσθε καθ' ἐκάστους τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἳ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἢ ὑπόλοιπος πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ ὧν, εἴ τίς τι ἕτερος ἐτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμη ἢ εὐψυχία, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτός τε αὐτῷ ὠφέλιμος γένοιτο καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος.

[7.65.1] Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος εὐθύς ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακοσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὀρῶσι καὶ αὐτήν τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχῆσουσιν οἳ Ἀθηναῖοι, προηγγέληθ' αὐτοῖς

[7.65.2] καὶ ἢ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν, καὶ πρὸς τε τὰλλα ἐξηρτύσαντο ὡς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο· τὰς γὰρ πρῶρας καὶ τῆς νεῶς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἢ χεῖρ ἐπιβαλλομένη.

[7.65.3] καὶ ἐπειδὴ πάντα ἐτοῖμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις οἳ τε στρατηγοὶ καὶ Γυλίππος καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

[7.66.1] Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν

μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὧ Συρακόσιοι καὶ ξύμμαχοι, οἵ
τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι (οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν
προθύμως ἀντελάβεσθε), καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ ἥσθηται,
[7.66.2] σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε ἐλθόντας
πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει, ἔπειτ', εἰ
κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης
Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν τε πρὶν
Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι ἀνθρώπων
ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ὧπερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν
νευικήκατε ἤδη ναυμαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν
[7.66.3] νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὴν ᾧ ἀξιοῦσι προύχειν κολου-
θῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ
ἑαυτοῦ ἔστιν ἢ εἰ μὴδ' ᾠήθησαν τὸ πρῶτον, καὶ τῷ παρ'
ἐλπίδα τοῦ ἀυχήματος σφαλλόμενοι καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς
δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὁ νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι.
[7.67.1] ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον, ὧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες
ἔτι ὄντες ἀπετολήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκί-
σεως προσγεγενημένης αὐτῷ, τὸ κρατίστους εἶναι εἰ τοὺς
κρατίστους ἐνικήσαμεν, διπλασία ἐκάστου ἢ ἐλπίς· τὰ δὲ
πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ μεγίστη ἐλπίς μεγίστην καὶ
τὴν προθυμίαν παρέχεται.
[7.67.2] 'Τὰ τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν
τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστὶ καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι
πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ', ἐπειδὴν πολλοὶ μὲν
ὀπλῖται ἐπὶ τῶν καταστροφμάτων παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὄσι,
πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὡς εἰπεῖν Ἀκαρνᾶνές
τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἱ οὐδ' ὅπως καθεζομένους
χρῆ τὸ βέλος ἀφείναι εὐρήσουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς
ναῦς καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες οὐκ ἐν τῷ ἑαυτῶν τρόπῳ
[7.67.3] κινούμενοι ταράσσονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ
ὠφελήσονται, εἴ τις καὶ τότε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσας ναυ-
μαχήσει, πεφόβηται· ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν
ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾶσται δὲ ἐς τὸ βλά-
[7.67.4] πτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον
γνώτε ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλ-
λόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς
παρούσης ἀπορίας ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν οὐ παρασκευῆς
πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσαι οὕτως ὅπως δύνανται,
ἴν' ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν
ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξαντες
[7.68.1] χεῖρον. πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ τύχην ἀνδρῶν
ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων ὀργῇ προσμείξωμεν,
καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι πρὸς τοὺς
ἐναντίους οἱ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρία τοῦ προσπεσόντος δικαίω-
σωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δὲ
ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐκγενησόμενον ἡμῖν καὶ τὸ λεγόμενόν
[7.68.2] που ἥδιστον εἶναι. ὡς δὲ ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι, πάντες
ἴστε, οἳ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἤλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ,
εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τᾶλγιστα προσέθεσαν,
παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ
[7.68.3] τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναι τινα

πρέπει μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσει.
τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἂν κρατήσωσιν ὁμοίως δράσουσιν· τὸ
δὲ πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος ἂ βουλόμεθα τούσδε τε κολα-
σθῆναι καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ καρπούμενη καὶ πρὶν ἐλευθερίαν
βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων
οὗτοι σπανιώτατοι οἱ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι
βλάπτοντες πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχεῖσθαι ὠφελῶσιν.’

[7.69.1] Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος
τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσά-
μενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθύς ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους

[7.69.2] ἠσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος
καὶ ὀρών οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἦδη [ἦν], ἐπειδὴ καὶ
ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν
ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσι ἐνδεᾶ
εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὐπω ἱκανὰ εἰρησθαι, αὐθις τῶν
τριηράρχων ἓνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων
καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ φυλῆν, ἀξιῶν τό τε καθ’ ἑαυτόν,
ὧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ καὶ τὰς
πατρικὰς ἀρετάς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφα-
νίζεῖν, πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων καὶ
τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν διαίταν ἐξουσίας,
ἄλλα τε λέγων ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες
ἄνθρωποι οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι
εἶποιεν ἄν, καὶ ὑπὲρ ἀπάντων παραπλήσια ἔς τε γυναῖκας
καὶ παῖδας καὶ θεοὺς πατρώους προφερόμενα, ἀλλ’ ἐπὶ τῇ
παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται.

[7.69.3] Καὶ ὁ μὲν οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ καὶ ἀναγκαῖα νομίσας
παρηνήσθαι, ἀποχωρήσας ἤγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν
καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη

[7.69.4] τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφελία ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο· ὁ δὲ
Δημοσθένης καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος (οὗτοι γὰρ ἐπὶ
τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν) ἄραντες ἀπὸ
τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθύς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεύγμα
τοῦ λιμένος καὶ τὸν παραλειφθέντα διέκπλουν, βουλόμενοι

[7.70.1] βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω. προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακόσιοι
καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν καὶ
πρότερον, κατὰ τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσαν
καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα
προσπίπτειεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα αὐτοῖς παρε-
βόηθει ἢπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ
τοῖς Συρακοσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἐκάτερος
τοῦ παντός ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον.

[7.70.2] ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ
μὲν πρώτη ῥύμη ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν
πρὸς αὐτῷ καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις· μετὰ δὲ τοῦτο
πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερο-
μένων οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἢ ναυμαχία, ἀλλὰ
καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο, καὶ ἦν καρτερὰ καὶ οἷα οὐχ

[7.70.3] ἑτέρα τῶν προτέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἐκατέρωθεν προθυμία
ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὅποτε κελευσθεῖ ἐγίγνετο,
πολλὴ δὲ ἢ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς

πρὸς ἀλλήλους· οἳ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅποτε προσπέσοι
 [7.70.3.5] ναῦς νηί, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς
 ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο αὐτὸς ἕκαστος
 [7.70.4] ἠπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. Ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ
 πολλῶν νεῶν (πλείσται γὰρ δὴ αὐταὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυ-
 μάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον Ξυναμφότεραι διακόσιαι
 γενέσθαι) αἱ μὲν ἐμβολαὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις
 καὶ διέκπλους ὀλίγα ἐγίνοντο, αἱ δὲ προσβολαί, ὡς τύχοι
 ναῦς νηὶ προσπεσοῦσα ἢ διὰ τὸ φεύγειν ἢ ἄλλη ἐπιπλεύουσα,
 [7.70.5] πυκνότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιο ναῦς,
 οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι
 καὶ λίθοις ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμεί-
 ξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων
 [7.70.6] ναυσὶν ἐπιβαίνειν. Ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν
 στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς
 ἐμβεβληῆσθαι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ἢ καὶ πλείους
 ναῦς κατ' ἀνάγκην Ξυνηρηθῆσθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν
 μὲν φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβουλήν, μὴ καθ' ἐν ἕκαστον, κατὰ
 πολλὰ δὲ πανταχόθεν, περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν
 ἀπὸ πολλῶν νεῶν Ξυμπιπτουσῶν ἐκπληξίν τε ἅμα καὶ
 ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγονται παρ-
 [7.70.7] ἔχειν. πολλὴ γὰρ δὴ ἡ παρακέλευσις καὶ βοή ἀφ' ἐκατέρων
 τοῖς κελευσταῖς κατὰ τε τὴν τέχνην καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα
 φιλονικίαν ἐγίνετο, τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαι τε τὸν
 ἐκπλοῦν ἐπιβοῶντες καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας
 νῦν, εἴ ποτε καὶ αὐθις, προθύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ
 Συρακοσίοις καὶ Ξυμμάχοις καλὸν εἶναι κωλύσαι τε αὐτοὺς
 διαφυγεῖν καὶ τὴν οἰκίαν ἕκαστους πατρίδα νικήσαντας
 [7.70.8] ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἐκατέρων, εἴ τινά
 που ὀρῶεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακα-
 λοῦντες ὄνομαστί τὸν τριήραρχον ἠρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι
 εἰ τὴν πολεμωτάτην γῆν οἰκειότεραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου
 πόνου κεκτημένης θαλάσσης ἠγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ
 Συρακόσιοι εἰ οὐς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους
 παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν.
 [7.71.1] ὁ τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας
 καθεστηκυίας πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ζύστασιν τῆς γνώμης
 εἶχε, φιλονικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλέονος ἤδη καλοῦ,
 δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι χεῖρῳ
 [7.71.2] πράξωσιν. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις
 ἐς τὰς ναῦς ὁ τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ
 εὐοικῶς, καὶ διὰ τὸ <ἀνώμαλον> τῆς ναυμαχίας ἀνώμαλον
 [7.71.3] καὶ τὴν ἔποψιν ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου
 γὰρ οὐσης τῆς θεᾶς καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκο-
 πούντων, εἰ μὲν τινες ἰδοιέν πη τοὺς σφετέρους ἐπικρα-
 τοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἂν καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν μὴ
 στερεῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἐτρέποντο, οἱ δ' ἐπὶ τὸ ἠσώ-
 μενον βλέψαντες ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο
 καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον
 τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο· ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν
 τι τῆς ναυμαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως Ξυνεχῆς τῆς

ἀμίλλης καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς
 ξυναπονεύοντες ἐν τοῖς χαλεπώτατα διῆγον· αἰεὶ γὰρ παρ'
 [7.71.4] ὀλίγον ἢ διέφευγον ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ
 στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν,
 πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμὸς βοή, νικῶντες κρατούμενοι,
 ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ
 [7.71.5] ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν
 νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρὶν γε δὴ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας ἔτρεψάν
 τε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ
 [7.71.6] καὶ διακελευσμῶ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε
 δὲ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς ἄλλος ἄλλη, ὅσοι μὴ μετέωροι
 ἐάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον· ὁ δὲ
 πεζὸς οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ὀρμῆς οἰμωγῇ τε
 καὶ στόνῳ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γινόμενα, οἱ μὲν
 ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους
 ἐς φυλακὴν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλείστοι ἤδη περὶ σφᾶς
 [7.71.7] αὐτοὺς καὶ ὄπη σωθήσονται διεσκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ
 παραντίκα οὐδεμιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις.
 παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ·
 διαφθαρειῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσ-
 ἀπώλλυντο αὐτοῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες,
 καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν
 σωθήσεσθαι, ἦν μὴ τι παρὰ λόγον γίγνηται.
 [7.72.1] Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας καὶ πολλῶν νεῶν
 ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τὰ τε ναύαγια καὶ τοὺς νεκροὺς
 ἀνείλοντο, καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν τροπαῖον
 [7.72.2] ἔστησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν
 νεκρῶν μὲν πέρι ἢ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν,
 [7.72.3] τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης
 δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρῶσαντας ἔτι τὰς
 λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι, ἦν δύνωνται, ἅμα ἔφ' τὸν ἔκ-
 πλουν, λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαί
 σφίσι ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περι-
 λοιποὶ ὡς ἐξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα.
 [7.72.4] καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν
 αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπληχθαί
 τε τῇ ἦσση καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατῆσαι.
 [7.73.1] Καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες
 τὴν γνώμην εἶχον, Ἐρμοκράτης δὲ ὁ Συρακόσιος ὑπονοήσας
 αὐτῶν τὴν διάνοιαν καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη
 στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα καὶ καθεζομένη ποι τῆς
 Σικελίας βουλήσεται αὐθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιῆσθαι,
 ἐσηγεῖται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὔσιν ὡς οὐ χρεῶν ἀποχωρῆσαι
 τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιδεῖν, λέγων ταῦτα ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει,
 ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους
 τὰς τε ὁδοὺς ἀποικοδομησαι καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων
 [7.73.2] προδιαλαβόντας φυλάσσειν. οἱ δὲ ξυνεγίνωσκον μὲν καὶ
 αὐτοὶ οὐχ ἦσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι,
 τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης

ἀναπεπαυμένους καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς
 Ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὔσα) οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως
 ἐθελῆσαι ὑπακούσθαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς
 πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον
 ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὄπλα λαβόντας ἐν τῷ
 [7.73.3] παρόντι ἐξελεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις
 ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης,
 αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται, δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι
 καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλε-
 πώτατα τῶν χωρίων. πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ
 μετὰ ἰπέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἡνίκα
 ξυνεσκόταζεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκού-
 σεσθαι καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινες ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων
 ἐπιτήδειοι (ἦσαν γὰρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν)
 ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στρατεύμα
 ὡς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν
 [7.73.4] τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν
 εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρα-
 [7.74.1] τηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν
 νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς
 [7.74.1.3] οὐκ εὐθὺς ὤρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν
 περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρα-
 τιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν,
 ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν
 [7.74.2] ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακόσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ
 μὲν πεζῷ προεξεληθόντες τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν,
 ἢ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφάργνυσαν καὶ τῶν
 ρεῖθρων καὶ [τῶν] ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον καὶ
 ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὡς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει
 ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν
 Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον (ἐνέπρησαν δὲ τινὰς
 ὀλίγας, ὥσπερ διενόηθησαν, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι), τὰς δ' ἄλλας
 καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὡς ἐκάστην ποι ἐκπε-
 πτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.
 [7.75.1] Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένει
 ἰκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος
 [7.75.2] τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δεινὸν οὖν ἦν οὐ
 καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τὰς τε ναῦς ἀπολωλεκότες
 πάσας ἀπεχώρουν καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ
 πόλις κινδυνεύοντες, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατο-
 πέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἐκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ
 [7.75.3] αἰσθῆσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὅποτε τις
 ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου
 καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματῖαι τε καὶ
 ἀσθενεῖς πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν
 [7.75.4] καὶ τῶν ἀπολωλότην ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ
 ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς
 ἀξιοῦντες καὶ ἓνα ἕκαστον ἐπιβώμενοι, εἴ τινὰ πού τις ἴδοι
 ἢ ἐταίρων ἢ οἰκεῖων, τῶν τε ξυσκῆνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρε-
 μαννύμενοι καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιντο, εἴ τῳ δὲ
 προλίποι ἢ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν

καὶ οἰμωγῆς ὑπολειπόμενοι, ὥστε δάκρυσιν πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν καὶ ἀπορία τοιαύτη μὴ ῥαδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανείᾳ δεδιότας μὴ πάθωσιν.

[7.75.5] κατήφειά τε τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλή ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορηκμένην ἐώκεσαν ὑποφευγούση, καὶ ταύτη οὐ σμικρᾶ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο.

καὶ τούτων οἱ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὅτι τις ἐδύνατο ἕκαστος χρήσιμον, καὶ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ ἵππησι παρὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοῖς τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν ἀπορία ἀκολούθων, οἱ δὲ ἀπιστία· ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πάσαι τε καὶ οἱ πλείστοι παραχρημα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα

[7.75.6] ἱκανὰ· σῆτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσα τινὰ ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὡς ῥαδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἴας λαμπρότητος καὶ ἀυχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἴαν τελευτήν καὶ ταπεινότητα ἀφῆκτο.

[7.75.7] μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο [τῷ] Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους ἦκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶσθαι, πεζοὺς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους καὶ ὀπλιτικῷ προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

[7.76.1] Ὅρων δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρσυνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῆ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἐκάστοις καθ' οὓς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας καὶ βουλόμενος ὡς ἐπὶ πλείστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν τι.

[7.77.1] Ἐκαὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὧ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρῆ ἔχειν (ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν), μὴδὲ καταμέμφεσθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς

[7.77.2] μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. καὶ γὰρ τοι οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων (ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου) οὐτ' εὐτυχία δοκῶν που ὑστερός του εἶναι κατὰ τε τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τὰ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους

[7.77.3] δίκαια καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσιν.

τάχα δὲ ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις ηὐτύχηται, καὶ εἴ τῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀπο-

[7.77.4] χρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἤλθον γὰρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἐτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τὰ τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἡπιώτερα ἔξειν (οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμέν ἢ φθόνου), καὶ ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς οἷοι ὀπλίται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε μὴ καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ

ὅτι αὐτοὶ τε πόλις εὐθύς ἐστε ὅποι ἂν καθέζησθε καὶ ἄλλη
 οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὐτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥαδίως
 [7.77.5] οὐτ' ἂν ἰδρουθέντας που ἐξαναστήσειεν. τὴν δὲ πορείαν ὥστ'
 ἀσφαλῆ καὶ εὐτακτον εἶναι αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι
 ἠγησάμενος ἕκαστος ἢ ἐν ᾧ ἂν ἀναγκασθῆ χωρίῳ μάχεσθαι,
 [7.77.6] τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν. σπουδῆ δὲ
 ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια
 βραχέα ἔχομεν, καὶ ἦν ἀντιλαβώμεθά του φιλίου χωρίου τῶν
 Σικελῶν (οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακοσίων δέος ἔτι βέβαιοι
 εἰσίν), ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ'
 ὡς αὐτούς, καὶ ἀπαντᾶν εἰρημένον καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν.
 [7.77.7] 'Τό τε ξύμπαν γνῶτε, ᾧ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε
 ὄν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι ὡς μὴ ὄντος χωρίου
 ἐγγὺς ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε καί, ἦν νῦν διαφύγητε
 τοὺς πολεμίους, οἳ τε ἄλλοι τευξόμενοι ὧν ἐπιθυμεῖτε που
 ἐπιδεῖν καὶ οἳ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως
 καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώσοντες· ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ
 οὐ τεῖχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί.'
 [7.78.1] Ὁ μὲν Νικίας τοιάδε παρακελευόμενος ἅμα ἐπήει τὸ
 στράτευμα, καὶ εἰ πη ὀρώη διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει
 χωροῦν ξυνάγων καὶ καθιστάς, καὶ ὁ Δημοσθένης οὐδὲν
 ἤσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων.
 [7.78.2] τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον, πρῶτον μὲν ἠγού-
 μενον τὸ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ
 σκευοφόρους καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἳ ὀπλίται.
 [7.78.3] καὶ ἐπειδὴ [τε] ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποτα-
 μοῦ, ἠῦρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακοσίων καὶ
 ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτούς καὶ κρατήσαντες τοῦ
 πόρου ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· οἳ δὲ Συρακόσιοι παριπ-
 πεύοντές τε προσέκειντο καὶ ἐσακοντίζοντες οἳ ψιλοί.
 [7.78.4] Καὶ ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους ὡς
 τεσσαράκοντα ἠύλισαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἳ Ἀθηναῖοι τῇ
 δ' ὑστεραία πρῶ ἐπορεύοντο καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους,
 καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἀπεδόν τι καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπε-
 δεύσαντο, βουλόμενοι ἕκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδώδιμον
 (ὠκεῖτο γὰρ ὁ χώρος) καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι
 αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ἢ ἕμελλον
 [7.78.5] ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἳ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ προελ-
 [7.78.5.2] θόντες τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον· ἦν δὲ
 λόφος καρτερός καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης,
 ἐκαλεῖτο δὲ Ἀκραῖον λέπας.
 [7.78.6] Τῇ δ' ὑστεραία οἳ Ἀθηναῖοι προῆσαν, καὶ οἳ τῶν
 Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων αὐτούς ἰππῆς καὶ ἀκοντισταὶ
 ὄντες πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἐκώλυον καὶ ἐσηκόντιζόν τε καὶ
 παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἳ Ἀθηναῖοι,
 ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον. καὶ τὰ
 ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἶόν
 τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἰππέων.
 [7.79.1] Πρῶ δὲ ἄραντες ἐπορεύοντο αὐθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς
 τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτειχισμένον, καὶ ἠῦρον πρὸ
 ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος τὴν πεζὴν στρατιάν

παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· στενὸν γὰρ ἦν
 [7.79.2] τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔτειχομάχουν,
 καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος
 (δικνοῦντο γὰρ ῥᾶον οἱ ἄνωθεν) καὶ οὐ δυνάμενοι βιά-
 [7.79.3] σασθαι ἀνεχώρουν πάλιν καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ
 καὶ βρονταὶ τινες ἅμα γενόμεναι καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους
 πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος φιλεῖ γίγνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ
 Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ
 [7.79.4] ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. ἀναπαυομένων δ'
 αὐτῶν ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακόσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς
 στρατιᾶς ἀποτειχιούντας αὐτὸν ἐκ τοῦ ὀπισθεν αὐτοῦς ἢ προε-
 ληλύθεσαν· ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινὰς
 [7.79.5] διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάση τῇ στρατιᾷ ἀναχωρή-
 σαντες πρὸς τὸ πεδῖον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι ἠύλισαντο.
 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ προχώρουν, καὶ οἱ Συρακόσιοι προσ-
 ἐβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ καὶ πολλοὺς κατετραυ-
 μάτιζον, καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ
 δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσ-
 πίπτοντες, εἴ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι πᾶν τὸ στράτευμα
 [7.79.6] φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἀντείχον οἱ
 Ἀθηναῖοι, ἔπειτα προελθόντες πέντε ἢ ἕξ σταδίου ἀν-
 επαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ· ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι
 ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

[7.80.1] Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ
 κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων
 ἀπορία ἤδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ ἐν
 πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ
 καύσαντας ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιάν, μηκέτι τὴν
 αὐτὴν ὁδὸν ἢ διανοήθησαν, ἀλλὰ τὸναντίον ἢ οἱ Συρακόσιοι
 [7.80.2] ἐτήρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη
 οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον
 μέρος τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Καμάριναν καὶ Γέλαν καὶ τὰς
 [7.80.3] ταύτη πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες
 οὖν πυρὰ πολλὰ ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς, οἷον
 φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις,
 φόβοι καὶ δειμάτα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε
 καὶ διὰ πολεμίας καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων
 [7.80.4] ἰοῦσιν, ἐμπίπτει ταραχὴ· καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα,
 ὥσπερ ἠγεῖτο, ξυνέμενέ τε καὶ προύλαβε πολλῶν, τὸ δὲ
 Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ πλέον, ἀπεσπάρθη τε
 [7.80.5] καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἕξ ἀφικνοῦνται ὁμῶς
 πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες εἰς τὴν ὁδὸν τὴν Ἐλωρίνην
 καλουμένην ἐπορεύοντο, ὅπως, ἐπειδὴ γένοιτο ἐπὶ τῷ
 ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ
 μεσογείας· ἠλπίζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελοὺς ταύτη οὐς μετε-
 [7.80.6] πέμψαντο ἀπαντήσεσθαι. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ
 ποταμῷ, ἠύρον καὶ ἐνταῦθα φυλακὴν τινὰ τῶν Συρακοσίων
 ἀποτειχίζουσάν τε καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ
 βιασάμενοι αὐτὴν διέβησάν τε τὸν ποταμὸν καὶ ἐχώρουν
 αὐθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν τὸν Ἐρινεόν· ταύτη γὰρ οἱ
 ἠγεμόνες ἐκέλευον.

[7.81.1] Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὡς ἦ τε ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτία τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον ἐκόντα ἀφεῖναι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ἦ οὐ χαλεπῶς ἠσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου

[7.81.2] ὄραν. καὶ ὡς προσέμειξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ὑστέροις τ' οὔσι καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθύς προσπεσόντες ἐμάχοντο, καὶ οἱ ἰππῆς τῶν Συρακοσίων ἐκυκλοῦντό τε

[7.81.3] ῥᾶον αὐτοὺς δίχα δὴ ὄντας καὶ ξυνῆγον ἐς ταυτό. τὸ δὲ Νικίου στρατεύμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν καὶ πεντήκοντα σταδίου· θασσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἤγε, νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἐκόντας εἶναι καὶ μάχεσθαι σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὡς τάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχο-

[7.81.4] μένους ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρω ὢν διὰ τὸ ὑστέρω ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακοσίους διώκοντας οὐ προχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν· ἀνειληθέντες γὰρ ἕς τι χωρίον ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ ἔνθεν [τε] καὶ ἔνθεν, ἐλάας δὲ

[7.81.5] οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις οἱ Συρακόσιοι εἰκότως ἐχρώντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενομημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἅμα φειδῶ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγία ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τω, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὡς ταύτη

[7.82.1] τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάμενοι λήψεσθαι αὐτούς. ἐπειδὴ δ' οὖν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμαχούς ἐώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι πρώτον μὲν τῶν νησιωτῶν εἴ τις βούλεται ἐπ' ἐλευθερία ὡς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπε-

[7.82.2] χώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίγνεται ὥστε ὄπλα τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα μήτε βιαίως μήτε δεσμοῖς μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ

[7.82.3] διαίτης. καὶ παρέδωσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους μὲν εὐθύς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ταύτη τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινεόν, καὶ διαβάς πρὸς μετέωρόν τι καθίσε τὴν στρατιάν.

[7.83.1] Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν ἔλεγον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτούς, κελεύοντες κάκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν· ὁ δ' ἀπιστῶν

[7.83.2] σπένδεται ἰππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακοσίοις εἶναι ἐτοιμὸς ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι,

ὅσα ἀνήλωσαν χρήματα Συρακόσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτα ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτούς· μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῆ, ἄνδρας δώσειν Ἀθη-
 [7.83.3] ναίων ὀμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι
 [7.83.4] ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἀπορία. ὅμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὄπλα καὶ
 [7.83.5] οἱ Συρακόσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιάνισαν. γνόντες δὲ [7.83.5.2] οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν πλήν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι ἐχώρουν τῆς νυκτὸς ἢ ἐδύναντο.
 [7.84.1] Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ζύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον
 [7.84.2] πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπειγόντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἰππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾶόν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἦν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ τῆς ταλαι-
 [7.84.3] πωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίας. ὡς δὲ γίνονται ἐπ' αὐτῶ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπήν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποιοῦν· ἄθροοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις καὶ κατεπάτουν, περὶ τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο, οἱ δὲ
 [7.84.4] ἐμπαλασσομένοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά τε τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακόσιοι (ἦν δὲ κρημνώδες) ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασ-
 [7.84.5] σομένους. οἱ τε Πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο, ἀλλ' οὐδὲν ἦσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ πηλῷ ἡματωμένον καὶ
 [7.85.1] περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. τέλος δὲ νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος τοῦ μὲν κατὰ τὸν ποταμόν, τοῦ δὲ καί, εἴ τι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἰππέων, Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς Συρακοσίοις· καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσασθαι ἐκέλευεν ἐκεῖνόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅτι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας παύ-
 [7.85.2] σασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευεν· καὶ τοὺς τε λοιποὺς ὅσους μὴ ἀπεκρύψαντο (πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο) ξυνεκόμισαν ζῶντας, καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους, οἱ τὴν φυλακὴν διεξήλθον τῆς νυκτὸς,
 [7.85.3] πέμψαντες τοὺς διωξομένους ξυνέλαβον. τὸ μὲν οὖν ἄθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπὲν πολὺ, καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους
 [7.85.4] ληφθέντων. μέρος δὲ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανεν· πλειστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος καὶ οὐδενὸς ἐλάσσω τῶν ἐν τῷ [Σικελικῷ] πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις

προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὁμῶς καὶ διέφυγον, οἱ μὲν καὶ παραντίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον· τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

[7.86.1] Ξυναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα

[7.86.2] ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Αθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ὀπόσους ἔλαβον κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένη ἄκοντος τοῦ Γυλίππου ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γυλίππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζεν οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι

[7.86.3] Λακεδαιμονίοις. Ξυνέβαινε δὲ τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένη, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειότατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου

ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προουθυμήθη, σπονδὰς

[7.86.4] πείσας τοὺς Αθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἱ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς κἀκεῖνος οὐχ ἠκίστα διὰ τοῦτο πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν.

ἀλλὰ τῶν Συρακοσίων τινές, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτο ταραχὴν σφίσι ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δέ, καὶ οὐχ ἠκίστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινάς, ὅτι πλούσιος ἦν, ἀποδρᾶ καὶ αὐθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ

[7.86.5] γένηται, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοιαύτη ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτία ἐτεθνήκει, ἠκίστα δὲ ἄξιός ὦν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν.

[7.87.1] Τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακόσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας καὶ ὀλίγῳ πολλοὺς οἱ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνίγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τούναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν

[7.87.2] ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν

ἐν τῷ αὐτῷ καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἱ ἕκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὄσμαί ἦσαν οὐκ ἀνεκτοί, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψῃ ἐπιέζοντο (ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἐκάστῳ ἐπὶ ὀκτῶ μηνῶν κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου), ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τῷ τοιοῦτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς·

[7.87.3] καὶ ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινες οὕτω διητήθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα πλὴν Αθηναίων καὶ εἰ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιω-

[7.87.4] τῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν

δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβεῖα μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὁμῶς δὲ

[7.87.5] οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. Ξυνέβη τε ἔργον τοῦτο

[Ἑλληνικόν] τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέ-

σθαι, δοκεῖν δ' ἐμοίγε καὶ ὦν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυ-

[7.87.6] χέστατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες καὶ οὐδὲν

ὀλίγον ἔς οὐδὲν κακοπαθήσαντες πανωλεθρία δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο, καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Σικελίαν γενόμενα.